

Supplement № 3 (133) 2022

ISSN 2786-6661 eISSN 2786-667X

UDC: 378.6:61:001.891](477.411)(050)

Міністерство охорони здоров'я України
Національний медичний університет
імені О. О. Богомольця

НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ ВИДАННЯ

УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВО-МЕДИЧНИЙ МОЛОДІЖНИЙ ЖУРНАЛ

Видання індексується
в Crossref, DOAJ, Ulrichs, Index Copernicus,
WorldCat, Google Scholar

ISSN 2786-6661 eISSN 2786-667X

Ministry of Health of Ukraine
Bogomolets National Medical University

THEORETICAL AND PRACTICAL
EDITION

UKRAINIAN SCIENTIFIC MEDICAL YOUTH JOURNAL

Journal's indexing:
Crossref, DOAJ, Ulrichs, Index Copernicus,
WorldCat, Google Scholar

Засновник – Національний медичний університет
імені О.О.Богомольця МОЗ України
Періодичність виходу 4 рази на рік.

Журнал внесено до переліку фахових видань.

Галузі наук: медичні, фармацевтичні.
(наказ МОН України 09.03.2016 № 241)

Реєстраційне свідоцтво KB № 17028-5798ПР.

Рекомендовано Вченою Радою НМУ імені
О.О.Богомольця (протокол № 2 від 30.08.2022 р.)

Усі права стосовно опублікованих статей
залишено за редакцією.

Відповідальність за добір та викладення фактів
у статтях несуть автори, а за зміст рекламних
матеріалів – рекламодавці.

Передрук можливий за згоди редакції
та з посиланням на джерело.

До друку приймаються наукові матеріали,
які відповідають вимогам до публікації в даному
виданні

Founder – Bogomolets National Medical University
Ministry of Health of Ukraine

Publication frequency – 4 times a year.

**The Journal is included in the list of professional
publications in Medical and pharmaceutical
Sciences** (order MES Ukraine 09.03.2016 № 241)
Registration Certificate KB № 17028-5798ПР.

Recommended by the Academic Council of the
Bogomolets National Medical University, Kyiv
(protocol № 2 of 30.08.2022)

All rights concerning published articles are reserved
to the editorial board.

Responsibility for selection and presentation of the
facts in the articles is held by authors, and of the
content of advertising material – by advertisers.

Reprint is possible with consent of the editorial
board and reference. Research materials accepted for
publishing must meet the publication requirements of
this edition.

СТРАХ ПЕРЕД ПРИЙНЯТТЯМ РІШЕННЯ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Мельник К.С.

Науковий керівник: к.псих.н., доц. Тертична Н.А.
Кафедра загальної і медичної психології
Завідувач кафедри: д.мед.н., проф. Матяш М.М.
Національний медичний університет імені О.О. Богомольця
м. Київ, Україна

Вступ: Аналізуючи психологічні особливості юнацького віку, можна сказати, що в цей період відбуваються бурхливі зміни у всіх сферах соціального життя особистості. Саме тому юнаки, зазвичай, зіштовхуються з проблемами невпевненості та страху. Це пов'язано з величезним внутрішнім напруженням і супроводжується появою нав'язливих страхів.

Особистість у цей момент відчуває психологічний дискомфорт від необхідності приймати важливі рішення та страх обрати хибний шлях, зробити помилку, який не дає можливості самореалізуватися та рухатися далі у досягненні своїх цілей.

Оскільки механізми появи страхів перед прийняттям рішення в юнацькому віці здебільшого лежать у соціальній площині, тому дослідження особливостей соціальних страхів є актуальним питанням у психологічній проблематиці сучасних наукових досліджень та потребує глибшого аналізу щодо їх впливу на подальший розвиток особистості.

Мета роботи: Дослідити характер та прояви соціальних страхів у юнацькому віці перед прийняттям рішення.

Матеріали і методи дослідження: Процедура дослідження включала такі методи: організаційні, емпіричні, кількісний та якісний аналіз отриманих даних, інтерпретаційні.

В якості психодіагностичного інструменту було застосовано опитувальник соціальних страхів і тривоги, розроблений О.А.Сагалаковою, Д.В.Труєвцевим, який призначений для визначення домінуючого типу соціальної тривоги, «Шкала соціальної тривожності» М. Лібовіца та методика Спілбергера-Ханіна - «Визначення рівня особистісної тривожності».

Результати: Отримані результати опитувальника соціальних страхів і тривоги, розробленого О.А.Сагалаковою, Д.В.Труєвцевим свідчать, що соціальна тривога в юнацькому віці помірковано підвищена, тож у ситуаціях сильного стресу її виразність може зростати. У середньому 48% опитуваних відмічали, що навіть при ретельній підготовці до перевірки знань (іспиту, атестації) хвилювання не зменшується, а навпаки, посилюється при наближенні до цієї події. Поширеною ситуацією для юнацтва, яка провокує прояви тривоги, є зустріч із незнайомими людьми - 44% опитуваних. Також виражений страх молодих людей пов'язаний з ситуаціями публічного виступу - 40% опитуваних.

Аналіз виконання методики «Шкала соціальних страхів» М. Лібовіца показав, що серед юнацтва поширеним є страх говорити зі статусною особою (проректором, деканом). При цьому відчувають слабкий страх 48% опитуваних, а така ж кількість (48%) опитуваних уникають такого спілкування. Дана методика також підтвердила, що одним із найбільш виражених страхів у юнацькому віці є публічний виступ чи будь-які дії перед аудиторією, коли молода людина стає об'єктом оцінки багатьох своїх однолітків. У середньому 36% юнаків відмічали, що мають високий рівень страху перед різними публічними виступами і 38% опитуваних засвідчили, що іноді уникають цього. Особливу увагу привернув той факт, що намагання познайомитися з будь-ким із метою романтичних чи сексуальних відносин викликає середній рівень страху у третини опитуваних - 32%. А 36% опитуваних молодих людей взагалі уникає ситуацій соціальної взаємодії, прояву ініціативи у зав'язуванні стосунків через страх бути відштовхнутим та незрозумілим.

Аналіз результатів методики Спілбергера-Ханіна, яка має назву «Визначення рівня особистісної тривожності» продемонстрували високий рівень особистісної тривожності в юнацькому віці. Провідним показником цього стану є рівень драгієвливості - 64% опитуваних. Також варто звернути увагу, що 50% юнаків часто турбують можливі труднощі, вони намагаються уникати критичних ситуацій та перешкод а 46% - це ті, хто дуже тяжко переживають неприємності та довго не можуть про них забути, переживають через будь-які дрібниці. Це може свідчити про недостатню емоційну адаптацію до різних соціальних ситуацій.

Висновки: Таким чином, соціальні страхи в юнацькому віці обумовлені безпосередньо соціальними механізмами. Проведений аналіз результатів емпіричного дослідження, дозволив не лише окреслити чинники появи соціальних страхів у молоді, а й допоміг виділити ті мотиваційні конфлікти, що заважають молодим людям засвоювати комплекс соціальних ролей дорослої людини та набувати навичок впевненого, відповідального та усвідомленого виконання соціальних зобов'язань. Так, причинами появи нав'язливих соціальних страхів у юнацькому віці перед прийняттям рішення є невизначеність своєї життєвої мети; неабияка залежність від думки оточуючих через страх соціального неприйняття; недооцінка власних поглядів та цінностей; низький рівень соціальної мотивації; страх відстоювати свою позицію; невпевненість в особистому успіху й у соціальному визнанні тощо.

Ключові слова: юнацький вік, особистість, самореалізація, соціальні страхи, соціальні механізми, соціалізація.